

DOMOLJUB

Iz naja vsak čestek. Cena mu je 3 K na leto (za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezna številka se prodaja po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Špisi in dopisi se pošiljajo: Urednistvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina reklamacije in in-sorati pa Upravništvu „Domoljuba“ — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 6

V Ljubljani, dne 8. februarja 1917.

Leto XXX.

Pri cesarju.

V znak stare zvestobe do habsburškega prestola, v dokaz odkrite ljubezni do presvetlega vladarja se je dne 31. januarja zastopstvo Kranjske dežele poklonilo Nj. Veličanstvu novemu cesarju Karlu ter Nj. Veličanstvu prejasni cesarici Citi.

V odposlanstvu vojvodine Kranjske so bili: knezoškof ljubljanski dr. Anton B. Jeglič, deželni glavar dr. Ivan Šusteršič z deželnimi odborniki baronom Apfaltrerjem (v uniformi), dr. E. Lampetom, dr. Karel Trillerjem, dr. Peganom, dr. Zajcem (v unif.), nato so se vrstili v krogu poslanci knez Windischgraez (v uniformi), župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar ter poslanci kanonik dekan Lavrenčič, grof Barbo (v uniformi), ravnatelj Karel Dermastia, župnik Piber, Galle, Loj, Mihelčič, dr. Ravnihar, Vehovec, Zorc, Zabret, predsednik kranjske trg. in obrtne zbornice Knez, načelniki cestnih okrajev Belec, Doltar, Erjavec, Hafner, Mejač, Tršar, predsednik društva za tujski promet dr. Krisper, predsednik obrtnopospeševalnega urada Kregar.

Bilo je nominiranih še več članov deputacije, da bi bila dežela popolnoma enakomerno zastopana, ki pa vsled prometnih težav, tako zlasti z Notranjskega, in kratkega časa za priprave niso mogli odpotovati.

Istodobno so se cesarju poklonili deželni glavarji z odbori drugih kronovin. Kranjska dežela se je razločevala in odlikovala s tem, da je nastopila z odposlanstvom 28 mož. Sprejem našega zastopstva je bil v veliki dvorani tajnih svetnikov.

Sprejem se je izvršil tako-le:

Višji dvorjan je potrkal s palico in visoka vrata so se odprla. Takoj nato je prikorakala viteško plemenita oseba cesarja Karla, ob njegovi strani pa cesarica Cita, ki je nje miloba očarala vse navzo-

če. Cesar je imel maršalsko uniformo, cesarica je pa bila oblečena v preprosto črno obleko, pravi vzor avstrijskim ženam v tem resnem času. — Deželni glavar dr. Šusteršič zakliče: »Nj. cesarski in apostolski Veličanstvi »Živio«! Po dvorani so odmevali živio-klici navzočih. Cesarska dvojica je bila očividno presenečena po tem iskrenem pozdravu. Z veselimi smehljajem sta odzdravljala.

Nato je izpregovoril deželni glavar:

Vaše Veličanstvo!
Presvetli naš cesar in gospod!

V svetovnozgodovinskem času je božja volja poklicala Vaše Veličanstvo na najčastljivejši prestol Evrope in velikanske so naloge, ki jih je previdnost Božja pridržala Vašemu Veličanstvu. Zaupanja polni gledajo narodi cesarstva na Vaše Veličanstvo in milo prosijo Vsemogočnega, da bi Vašemu Veličanstvu veliko delo uspelo in bila usojena dolga srečna vlada.

Prešinjeno teh vzvišenih čuvstev se bliža avtonomno zastopstvo kranjske vojvodine stopnjicam Najvišjega prestola, da se v najgloblji prespoštljivosti pokloni imenom dežele Vašemu Veličanstvu, našem presvetlemu cesarju in gospodu, ter Njemu Veličanstvu, naši vzvišeni, prejasni cesarici, in iz dna duše cele dežele obljubljuje zvestobo in udanost do smrti.

V tem slovesnem trenutku se spominja dežela z iskreno hvaležnostjo posebnega odlikovanja, koje je Vaše Veličanstvo že v prvih dneh Velesvoje slavne vlade najmilostljiveje naklonilo kranjskemu pešpolku. Dežela je prešinjena od veličine te cesarske milosti in jo občuti kot največjo čast in kot novo dragoceno vez za najprisrčnejše združenje dežele z ljubljeno Najvišjo cesarsko hišo.

Vaše Veličanstvo! Velepomenljivi, in najplemenitejših nagibov izišli korak, ki ga je upotilo Vaše Veličanstvo v namenu, da

se svetu povrnejo blaginje miru, je navdal deželo z iskreno radostjo in najglobljo hvaležnostjo. Ne zmenec se za scvržne spletke, vidi dežela v tem koraku mnogo obetajoče znamenje bližajoče se srečne bodočnosti.

Vaše Veličanstvo! Skozi več kot šest stoletij s prejasno vladarsko hišo zvezana, ni Kranjska dežela nikdar omahovala v svojih dolžnostih napram cesarju in državi. V viharjih vseh časov so zamogli prejasni predniki Vašega Veličanstva zaupati v kranjsko zvestobo in na njo zidati. In to zvestobo, izkazano v veselih in žalostnih dneh, preizkušeno v viharjih in bojih, utrjeno v iskrenem strahu božjem, zvestobo, ki je tako trdna in nepremakljiva kakor nebotične prirodne trdnjave, ki obdajajo deželo, to zvestobo prosí kranjska vojvodina najmilostljiveje sprejeti kot z veseljem poklonjeno vezilo dežele k slavnemu nastopu vladanja.

Vaše Veličanstvo! Z moško, odkrito značajnostjo ljubi Kranjec svojega presvetlega vladarja in veliko skupno domovino. V polnem soglasju s tem neiztrebljivo globoko ukoreninjenim podedovanim mišljenjem, ljubi Kranjec iskreno svojo domačo grudo in se trdno drži svojih posebnosti, svoje svete vere, svojega dragčega materinega jezika ter ustavnih pravic in svobodčin dežele.

Proseč v najgloblji prespoštljivosti za to od Vašega Veličanstva mogočno zaščito ter cesarsko velenaklonjenost in milost za blagostanje dežele, izprošamo ponižno najobilnejši božji blagoslov na posvečeno glavo Vašega Veličanstva in na Najvišjo Vašo prejasno hišo.

Bog ohrani, Bog čuvaj, Bog blagoslovi Vaše Veličanstvo!

Cesar je odposlanstvu odgovoril tako-le:

»Zahvaljujem se Vam za Vašo lojalno izjavo. Prebivalstvo dežele Kranjske je te-

kom stoletij, odkar pripada dedni vladarski hiši, ponovno podalo slavne dokaze svoje dinastične zvestobe in udanosti. Pozrtvovalno obnašanje obeh narodnosti, ki prebivata v deželi, v sedanjem težkem boju, kakor tudi z junaštvom združeno zvesto izpolnjevanje dolžnosti kranjskega vojaka, mi nudijo varno jamstvo, da ostane Moja ljubljena vojvodina Kranjska, katera se more zanašati na Mojo vladarsko milost in skrb, vsikdar trdna in zanesljiva opora Mojega prestola in Moje države. Bog ohrani lepo deželo Kranjsko! Sporočite svoji domačiji Moj cesarski pozdrav.« (Podčrtane besede je govoril vladar v slovenskem jeziku.)

Nato je deželni glavar predstavil vse člane odposlanstva. Cesar je vsakega ljubeznivo nagovoril, mu podal roko; enako je nekaterim članom segla v roko tudi cesarica. Ob sklepu so še enkrat zadoneli živio-klici; cesar in cesarica sta se smehljajoč zahvaljevala in poslovila.

Sprejem našega odposlanstva na cesarskem dvoru je napravil na vse navzoče globok vtis.

Pregled po svetu.

Zadrega v Parizu. Francozi so siti vojske. Nezadovoljnost narašča odkar je poražena Romunija; poleg tega se pa čuti pomanjkanje, draginja. V Parizu pogrešajo zlasti premoga, zato so nezadovoljneži povzročili cestne demonstracije. Mržnja, ki so jo Francozi poprej že gojili četudi prikriti zoper Angleže, se je zdaj obrnila tudi proti Rusom, ki jih dolže romunskega poraza.

Posvetovanja »sporazuma« v Petrogradu. Ruska vnianja politika vznemirja angleške kroge, zato je Lojd Džorž sklenil, da se poda februarja sam v Petrograd, kjer hoče biti navzoč pri važnih posvetih. Rusijo bi radi sporazumovci bolj kot doslej priklenili na skupne interese. Potemtakem se na zadnjem zborovanju ententinih odposlancev v Rimu pač niso dovolj dobro pomenili, ko je tako hitro potreben drug posvet.

Wilson — mirovni posredovalec. Listi poročajo, da hoče Wilson predlagati še dva načrta, po katerih bi se došlo do miru. Povabiti namerava vojskujoče se države na posvet o načelih njegovega govora v senatu. Če to ne bi šlo, bi pa nasvetoval, da se vojskujoče se države porazgovore o mirovnih vprašanjih, slonečih na njegovem govoru, z odsekom, ki bi ga on predlagal.

O čem se posvetujejo v Petrogradu. Zastopniki entente v Petrogradu se posvetujejo o nadaljevanju vojne in vojnih del, o nabavi potrebščin in o finančnih vprašanjih.

Gališko vprašanje. Vlada je baje naznanila Poljakom in nemškimi poslancem, da je zadeva Galicije in nje izločitve odložena do konca vojske.

Svetovna vojska.

Amerika v vojski. Diplomatsko zveze z Nemčijo pretrgane. — **Vojni položaj.** — Uspešni izpadi naših oddelkov na Krasu. — **Hudi boji pri Rigi** — **Odbiti ruski napad pri Narajovki in Zloti Lipi.** — **Boji za višino 304 na Francoskem.**

RAZDOR MED AMERIKO IN NEMČIJO.

Struna je počila. Dvakrat že je bila nevarnost, da se odloči tudi Amerika, ki je pravzaprav v prvi vrsti kriva, da se je mogla svetovna vojska tako zategniti, ker je zalagala naše sovražnike s strelivom ter jim posojala denar. Dvakrat je Nemčija skušala poostri podvodno bojevanje ter vrniti Angležem nemilo za nedrago, ker hočejo izstradati 120 milijonov prebivalcev v osrednjih državah; a odnehala je, da bi preprečila še hujše zapletaje. Sedaj pa, ko so oholi Angleži odklonili ponudeni mir, sta osrednji velevlasti sklenili, da sežeta po skrajnem sredstvu ter započneta neizprosni boj na in pod morjem proti Angliji. Odrezati hočeta entento od uvoza ter pokazati, kaj se pravi stradati.

Odločni nastop osrednjih velesil je osupnil nasprotnike. Vse je pričakovalo, kaj poreče Amerika... Struna je počila. **Ameriška vlada je izročila potne liste nemškemu poslaniku Bernstorfu, amerškemu poslaniku dr. Gerardu se je pa naročilo, naj zapusti Nemčijo.** Združene države severoameriške so pretrgale diplomatske zveze z Nemčijo ter najele 500 milijonov dolarjev posojila za armado in mornarico. Prva posledica bo, da bo ameriška vlada zaplenila nemške ladje, kolikor jih je ostalo v ameriških pristaniščih. Listi presojaajo položaj zelo mirno.

VOJNI POLOŽAJ.

Nenavadno hud mraz ovira na vseh bojiščih bojevanje. Do 20 stopinj je padel toplomer na ruskem bojišču. Na vseh frontah se pripravljajo za nove boje, ki se bodo pričeli, kakor hitro poneha mrazovje. Italijansko časopisje poroča, da neprestano prevažajo nove čete in vojni material na bojno fronto. Francozi in Angleži so baje poslali Lahom precej svojega topništva. Francozi so končali velika premikanja čet na švicarsko mejo, kjer so zbrali več korov; kaj nameravajo, še ni gotovo. Nemški letalci, ki so ob jasnem vremenu zadnjih dni preleteli in preiskali Francosko, so prinesli zelo važna poročila o sovražnem premikanju. Rusi pošiljajo svoje rezerve k Seretu in k Rigi, kjer bodo najbrž najprej skušali z ofenzivo svojo srečo. Na vojni položaj bo gotovo vplivala tudi poostrena podmorska vojska. Sovražnikom bo zelo otežkočeno dovažanje streliva, orožja in živil. Solunska armada, pa tudi milijonske armade na Francoskem so zelo odvisne od pomorskega dovoza. Če se torej nemškimi podvodnikom posreči v znatni meri motiti dovoz tem armadam, potem bi bilo lahko to zanje usodepolno.

Vse države napenjajo zadnje sile za spomladanske boje. Francozi so začeli iz-

nova prebirati vse moške, ki so ostali še doma. Napravili so tudi nove težke 52 cm topove, ki jih nameravajo uporabljati v spomladanski ofenzivi. Angleži vezbajo ženske za delo po municijskih tovarnah, da bi mogli proizvajati zadostno množino streliva. Vse kaže, da se bližajo še strašnejši boji, kot smo jih bili vajeni do sedaj.

VOJSKA Z ITALIJO.

Naši uspehi na Krasu. Na Krasu burja in zima. Italijanski vojaki, ki niso vajeni mraza, še posebno zmrzujejo in se radi tišče v svojih kritjih; toda naši jim ne dajo miru. Pri Kostonjčevici so oddelki 71. pp. udrli v sovražne postojanke. Premagali so več italijanskih stotnij, uničili jarke in druga kritja ter ujeli 6 častnikov, 140 mož in 2 strojni puški. Podoben napad je izvršil oddetek 91. pešpolka v odseku vzhodno od Doberdobskega jezera. Vzhodno od Vrtojbe so črnovojniki 2. črnovojniškega pešpolka preplašili Italijane in jih 27 ujeli.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Srditi boji ob reki Aa. Iz Berlina se poroča o bojih pri reki Aa sledeče: V zadnjih dneh januarja so morala počivati zaradi snega vsa bojna podjetja. Ponoči 30. jan. se je pa zjasnilo in nastopil je hud mraz do 30 stopinj. Na vse zgodaj je začela nemška artiljerija razbijati sovražne jarke. Sledil je napad nemške pehote, ki je prodrla čez sovražne jarke do polkovnih poveljstev. Ujeta sta bila dva ruska polkovnika, 908 mož in 15 strojnih pušk.

Napad se je izvršil v velikem močvirju; led na njem je razbilo topništvo, zato je morala napadajoča pehota gaziti čez kolena mešanico vode, blata, snega in ledu, in to v popolni vojni opremi.

Odbiti ruski napad s plinai ob cesti Riga—Mitava. 26. jan. zvečer ob 7. je izpuštil sovražnik ob cesti Riga—Mitava dva plinova oblaka. Nemške prednje straže, ki so bile pozorne kljub mrazu in močnemu snežnemu metežu, so zaslišale glasno piskanje, ki je prihajalo od ruske postojanke. Takoj so slutile, kaj Rus pripravlja, in povzročile alarm vsled nevarnosti plina. Vsak je vedel, kaj naj stori; v vzornem redu so se vsi pripravili. Čez nekaj minut že se je priplazila 5 metrov visoka meglena stena polagoma proti nemški postojanki. Plin je bil tako gost, da izstreljenih svetilnih krogel ni bilo več mogoče videti. Leno se je vlekel nevarni oblak čez nemške postojanke. Kmalu je sledil drugi, znatno redkejši oblak. Istočasno so pričeli sovražni topovi z bobnečim ognjem. Sovražnik je pač mislil, da so nemške postojanke izpraznjene vsled plinov, da je posadka zadušana; a varal se je. Mirno je čakala nemška pehota na sovražni napad, ki se je kmalu pričel. Dobro merjen ogenj je prepodil napadajočega sovražnika in mu zadal silne izgube.

Ruski napadi pri Zloti Lipi in ob Narajovki odbiti. Pretečen teden so Rusi uprizorili v prostoru pri omenjenih rekah par sunkov, pa so bili vedno krvavo odbiti. 28. januarja so Rusi napadli turški 15. zbor, ki se bori ob Narajovki. Turki so vrgli sovražnika v ljutom boju, potem so pa vdrli za njim, prodrli do druge ruske postojanke in ugrabili mnogo ujetnikov.

MACEDONSKO BOJIŠČE.

V Macedoniji se bijejo le topovski boji, ki so bili zlasti ob ovinku Černe zelo hudi. Do manjših pehotnih bojev je prišlo le ob Dojranskem jezeru, kjer so zavezniške čete odbile par sovražnih napadov.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Posamezni manjši boji se sicer bijejo na vsej fronti, o večjih vojaških podjetjih pa ne poroča vojno vodstvo. Nekoliko hujši boji so se bili le ob Mozi za višino 304, ki jo skušajo Francozi vedno iznova nazaj pridobiti; toda vsi napadi so se krvavo zrušili v nemškem ognju.

Do skrajnosti.

Po dolgem ukrepanju in po dobrem premisleku sta se osrednji velesili Avstrija in Nemčija odločili, da pričneta s poostreno podmorsko vojno, kar je nemška mornarica in nje

uvoz osrednjim državam. Kakor na drugih morjih so tudi v Adriji celo bolniške ladje kakor tudi neoborožene osebne ladje brez prejšnjega svarila torpedirali. Avstrija in nje zavezniki bodo odslej uporabljali isti način ter bodo Anglijo, Francijo in Italijo odtrgali od vsakega prometa na morju.

Ladje nevtralecev, ki so bile v tem času v zaprtem okrožju, so se mogle do 5. februarja nemoteno vrniti v svobodna ozemlja.

V nemškem državnem zboru je državni kancler izjavil sledeče:

Pred malo dnevi mi je Hindenburg opisal položaj: Naša fronta je povsod trdna; povsod imamo potrebne rezerve, razpoloženje je pri četah dobro in zaupljivo, vsled splošnega vojaškega položaja smemo prevzeti vse posledice neomejenega bojevanja s podmorniki. Admiralski štab in visokomorska mornarica sta trdno prepričana, da bomo s tem orožjem Anglijo pripravili do miru. Naši zavezniki soglašajo z našimi na-

moga, ki je v Genovi in je namenjena za državne potrebščine, bi izhajala Italija nekako tri tedne. — Španski ministrski svet je sklenil, da bo zapori ugovarjal, sicer pa hoče čakati, kaj poreko druge nevtralne države.

Tedenske novice.

Seja deželnega odbora na Dunaju. Dne 31. jan. so se povodom sprejema pri cesarju sešli odborniki dežele Kranjske h kratki seji. Sklenili so soglasno, da se oskrbi poseben zaklad kot ustanova »Za otroka«. Obenem so predložili prošnjo na najvišje mesto, da sme nositi ustanova ime »Cesarice Cite kranjska deželna ustanova za otroka«. Kot začetna temeljna glavica se določi vsota 100.000 K iz deželnih sredstev.

Pomoč. Kranjski deželni odbor je v dunajski seji pooblastil dež. glavarja dr. Šusteršiča, da nakaže primeren znesek kot prvo pomoč po potresu prizadetemu prebivalstvu v krškem okraju na Dolenjskem.

Cesarjev brat v potresnem ozemlju. V petek popoldne se je pripeljal v Brežice, Krško vas in na Čatež cesarjev brat Nj. c. in kr. visokost nadvojvoda Maks. Izročil je za ponesrečence v Krški vasi in na Čatežu 7500 K. Okr. glavar Svetec je prosil nadvojvodo, naj izroči na Najvišje mesto iskreno zahvalo prebivalstva za iskreno sočutje, katero je pokazal cesar s tem, da je odposlal svojeja ravnokar iz nemškega glavnega stana došlega brata v ponesrečene kraje.

Častno občanstvo. Občinski odbor v Selcih na Gorenjskem je v seji dne 27. jan. izvolil poslanca dr. J. E. Kreka za častnega občana selske občine v hvaležno priznanje njegovih zaslug na polju združništva v selski dolini.

»Soči«. Naš glasbeni umetnik in prvak slovenskih skladateljev konz. svetnik P. Hugolin Sattner je uglasbil znano Gregorčičevo proroško pesem »Soči«, in sicer za zbor, solo-petje in veliki orkester. Skladatelj je posvetil to najnovejšo in najboljšo svoje delo ekscelenci generalnemu polkovniku pl. Borojeviču. General se je toplo zahvalil za prijazno poklonitev.

Smrtna kosa. Dne 31. jan. je umrl v Škofji Loki kanonik J. N. Murovec iz Gorice. Bival je v Loki kot begunec. Bolehal je od meseca decembra. Pogreb je bil na svečnico.

Hud udarec za Brežice. Potresna sunka prejšnji ponedeljek sta Brežice hudo razdrapala. Hiše so se strahovito stresle; podirale so se stene, padali so dimniki. Nekatero hišo so le še žalostne razvaline. Zvonik župnijske cerkve se je napol podr. V mestu je ni hiše, ki bi bila ostala nepoškodovana. Prebivalstva se je polastila strahovita panika. Vse je bežalo, in akoravno se sunek ni več ponovil in je bil silen mraz, se ni nihče upal vrniti v hiše. Kolikor se ve, so bile pri katastrofi 4 osebe ubite, mnogo je pa ranjenih. Brežice so danes žalostna razvalina — beda je velika. Iz Maribora je došlo takoj 200 vagonov, da so se v njih nastanili ljudje, ki so brez strehe. Mesto je bilo izpočetka po-

Avstrijski cesar Karel na jugozahodni fronti. — Važno vojno poročilo.

veliki admiral Tirpitz zahteval že pred 2 letoma. Avstrija in Nemčija sta svojo namero in razloge zanjo razložili v posebni noti, v kateri poudarjata, da sta odločeni skrajšati vojsko z vsemi sredstvi, ki so na razpolago. Ker so sovražniki odklonili mirovno ponudbo, je sklenila avstrijska vlada sporazumno z berlinskim kabinetom, da prične 1. febr. podmorsko vojno v poostreni obliki, ter bo v ozemlju okoli Anglije, Francije, Italije in na vzhodnem Sredozemskem morju skušala preprečiti ves promet na morju.

Grof Černin je v noti do nevtralecev pojasnil, da so Avstrija in nje zavezniki v dosedanji 30mesečni vojni uničili vse velike sovražne osvojevalne načrte ter dosegli obrambne smotre vojske; zato so ponudili mir v prepričanju, da je nadaljnje prelivanje krvi brezplodno. Sovražniki so ponudbo zavrnili; Bog in ves svet pričata, čegava je krivda, ako se sedaj vojska še nadačuje.

Sovražniki so prerezali doslej ves

zori. Avstroogrška se nam tudi praktično pridružuje. Ameriki nudimo zavarovan osehni promet z gotovimi angleškimi pristanišči.

Učinek poostrene podmorske vojske se že čuti. Nevtralne države so ustavile povečini ves pomorski promet, ali pa se posvetujejo, kaj početi. Nizozemska je prenehala s tovarnim prometom in ustavila vožnjo na Angleško. Švedsko ministrstvo je pozvalo vse švedske ladje domov. Zelo resen je položaj na Španskem, ker bo v bodoče oviran uvoz in izvoz. Danski parniki niso odpluli; vse ladje pa, ki se do 5. februarja niso mogle vrniti nazaj, so ostale v angleških pristaniščih. V New Yorku je bilo pristanišče nekaj časa zaprto; pozneje so ladjam dovolili vožnjo, a na lastno nevarnost. Ameriška vlada je sklenila, da lastnim državljanom ne da potnih listov za vožnjo v Evropo. — Iz Genove se poroča, da od 31. januarja dalje ni iz laških pristanišč odjadril noben italijanski parnik. Z zalogo pre-

polnoma izpraznjeno. Vojaštvo je postavilo veliko šotorov.

Potresna sunka dne 29. jan. sta bila razmerno zelo občutna v Leskovcu. Hiše imajo razpoke, pri eni se je podrž dimnik, pri drugi strop. V župnišču se je zrušil dimnik; v cerkvi se je odlučilo precej ometa, tako da so slikarije poškodovane. Tudi razpoke se vidijo. — Cerkev na Čatežu je tudi močno poškodovana; župnišče je tako razrukano, da se utegne podreti. Izredno hud je bil prvi sunek v Krškem. V cerkvi in po hišah so se pokazale močne razpoke. Vdova Uršula Arh je v tistem trenutku prala ob Savi; reva je padla v vodo in utonila.

Potres v Cerkljah pri Krškem. Škoda vsled potresa je v Cerkljah pri Krškem strašna. Nova župna cerkev, za katero je ljudstvo toliko žrtvovalo, je zelo poškodovana in oblastveno zaprta. Župnišče je še bolj poškodovano in je razvalina.

Štajerski deželni odbor pri cesarju. V zastopstvu štajerske dežele, ki se je poklonilo 31. jan. cesarju, je bil tudi dr. Vrstovšek. Cesar se je z njim pri sprejemu razmerno precej časa pogovarjal. Med drugim je rekel: »To ljudstvo (slovensko) je dobro, pobožno in požrtvovalno.«

Blejsko jezero je zamrznjeno. Na sv. Blaža dan so domačini po ledu šli na otok, kjer so prejeli običajni »Blažev blagoslov«.

Hud mraz, ki je pritiskal zadnje dni, je tembolj občutljiv po mestih, kjer nimajo dosti kuriva. Premoga primanjkuje povsod. V Ljubljani so v zadregi zlasti večja podjetja s centralno kurjavo. Plinovo in električno luč omejujejo. — Na Dunaju je promet na cestni železnici na polovico skrčen; razsvetljava bolj pičila. Na Bavarskem (v Monakovem, Nürnbergu) so zaprli šole, gledališča, koncertne dvorane. Po gostilnah je dovoljeno gostom sedeti samo v eni sobi. — V Italiji prebivalstvo strašno trpi zaradi mraza. Po mestih severne Italije so imeli do 20 stopinj pod ničlo. Premog, če se sploh dobi, je pa silno drag. »Avanti« piše, da morajo za stot premoga plačati 40 lir. — Tudi na Anglaškem so strašni sneženi viharji. V neki ribiški vasi pri Dartmouthu je sneženi vrtilinc razrušil vse hiše razven dveh. Več vasi in mest je popolnoma odrezanih od zunanjega sveta. — V Mariboru so šole zaprte, ker ni premoga.

Vojaške novice.

— **Nova splošna prebiranja letnikov 1891 do vštete letnika 1872 v Avstriji.** Uradno poročajo z Dunaja: Črnovojniki rojstnih letnikov 1891 do 1872 bodo zopet pozvani na prebiranja. Na prebiranja morajo priti vsi v teh letih rojeni črnovojniki (avstrijski in ogrski državljani, kakor tudi tisti, ki ne morejo dokazati da so tuji državljani); tudi tisti, ki so bili pri prezentaciji ali pozneje odpušteni na dopust, ker niso bili sposobni. Izvzeti od dolžnosti priti

na prebiranja so med drugimi tisti, ki so še sedaj veljavno črnovojniške službe oproščeni, dalje tisti, ki so bili šele po 30. novembru 1916 superarbitrirani, tisti, ki so vsled napak, zaradi katerih so za vsako službo nesposobni, bili že svojčas izbrisani iz nabornega seznama ali so bili kasneje odpušteni s črnovojniškim oprostilnim certifikatom ali črnovojniško odpustnico ali kot gažisti. Vsi, ki so podvrženi temu prebiranju, se morajo do 15. februarja 1917 javiti pri občinskem uradu svojega livališča. Prebiranja bodo od 3. do 28. marca. Kdaj in kje morajo priti posamezni obvezanci na prebiranja, se bo posebej razglasilo. Kdaj in kam bodo morali sposobni k vojakom, bodo izvedeli pri prebiranju.

Letnik 1899. Na Ogrskem nastopi letnik 1899 vojaško službovanje 10. marca.

Odlikovanje. C. kr. orožniška stražmojstra Ivan Dolenc in Franc Bačnik 7. orožniškega poveljstva sta za svoje vestno izvrševanje službe pred sovražnikom odlikovana s srebrnim zaslužnim križem na traku hrabrostne svetinje.

Smrt mladega poročnika. Na italijanskem bojišču je padel visokošolec, rezervni poročnik Mirko Verbič z Vrhniko. Poveljeval je odteku metalcev min. Nadarjeuemu, marljivemu junaku — večni mir!

Pet svetinj si je že priboril korenjak Josip Rusjan iz Remc. Poleg domačih hrabrostnih (bronaste, dveh srebrnih in zlate) mu je bila sedaj podeljena na ruskem bojišču hrabrostna svetinja nemške armade.

Pismo v Galicijo. (Poročniku Jožefu Barle in vsem slovenskim junakom na severu.) No, no! Ni še ni domovina popolnoma pozabila na Vas, dragi naši junaki v daljni Galiciji. Ker smo okorni in počasni pri pisanju, zato smo pa s srcem in v duhu tem večkrat pri Vas. Ne bodite torej preveč hudi, če par dni poštni golobček nič ne prinese; pride pa pozneje tem več.

In Ti dragi poročnik, ki nam znaš tako zanimivo in poljudno opisavati vojaške skrbi in težave; gotovo si dobil takoj drugi dan kar cel kup sporočil in pozdravov iz ljube domovine. Med drugim seveda tudi »Domoljuba«, ki nas vse združuje.

Iz Tvojih pisem razvidimo, da slovenski junaki še vedno trdno stojite na severnem braniku avstrijske monarhije. V sredi vsega trpljenja Vam nikdar ne zmanjka zdrave šale; to je kakor zakladnica brez dna. Prav od srca se smejemo, ko beremo v »Domoljubu«, kako se tudi tamkaj včasih postavljate z viržinkami, kako zagodete Rusu s kanoni ali pa poslušate rusko šrapnelško muziko v varnem kritju itd. Vse težave si znate obrniti na smešno plat. Tako kljubuje ponosni Vaš duh vsemu trpljenju. Vztrajajte do konca in hvaležna Vam bo domovina.

Snega, ki ga toliko imate, Vam pa nismo prav nič nevoščljivi, ker so nam ga tudi tukaj natresli prav na debelo — do kolena. In še vsak dan nam ga

nekoliko navržejo. Tako smo ga že sili da bi ga najraje nabasali v »zakljec« in ga poslali tja v Judežovo kraljestvo, da bi si ž njim zabelili polento.

Hi koncu pošiljamo vsem slovenskim junakom na severu srčne pozdrave. Upamo, da kadar se naši pički v letošnji vigredi povrnejo z juga; takrat se povrnete tudi Vi težko pričakovani iz hladne Galicije.

In junaki zmagoviti,
z vencem zmage vsi oviti
vračajo se pod zastavo;
narod pa jim poje slavo.

Slovenka iz štajerske.

Hvaležnost naših bojevnikov. Prejeli smo ta-le dopis: Dragi nam prijatelj »Domoljub«! Moram Ti poročati, da se je naš čez vse ljubljani in spoštovani gospod vojni župnik Martin Škerjanec zopet vrnil v našo sredo. Zaiostni in zapuščeni smo bili, ko nas je bolan brez vse tolažbe, brez sv. maše, brez sv. zakramentov — moral zapustiti. Kako veselje je pa zavladovalo v taboru, ko se je zopet povrnil. Kolikokrat nas je on tolažil, celo leto nam delil sv. zakramente, nas preskrboval z dobrimi časopisi: »Slovenec«, »Domoljubom«, »Bogoljubom«, »Glasnikom« in drugim lepim berilom, z vojaškim molitvenikom in z rožnimi vencii itd. Tudi vino, kruh, smodke, svačice so se dobile v njegovem vojaškem župnišču, ki je komaj 30 korakov od strelskega jarka. Preskrbel nam je časopise tudi, ko je bil v bolnišnici. Popred, dokler ni bilo njega, smo bili nekako zapuščeni, zato smo bili res veseli, ko smo o Veliki noči izvedeli, da bo šel z nami na gore, ker on je ravno za nas črnovojnike. Bog mu daj zdravje, srečo in obilo blagoslova!

I. T., črnovojniki-Zadvorski.

Pozdravi. Vsem Kranjcem in Kranjcem, fantom in dekletom pošiljamo srčne pozdrave s koroških zasneženih planin: Janko Ložar, Beričevo pri Ljubljani; Janez Jamšek, Osredok pri Št. Juriju; Janez Kramar, Podsmrečje; Fr. Kropivšek, Zlatenk; Ant. Ferjančič, Goče pri Vipavi. Na skorajšno svidenje! — Iz strelskih jarkov kamenitega bojišča pošiljamo srčne pozdrave vsem v domovini, posebno pa čitateljem in čitateljicam »Domoljubovim«. Kljub močni burji in precejšnjemu mrazu smo še vedno dobre volje in se veselimo bodočnosti, ki nam naj bi skoraj prinesla časten mir! Četovodja Gulič Josip iz Trsta; desetnika Porenta Ivan z Brega pri Kranju; Skok Anton iz Mengša; poddesetnika Nunar Jožef iz Mošenj; Revelante Anton iz Istre.

Dvakrat pod morjem. Na nemškem podmorskem parniku »Deutschland« slušbuje kot mornar tudi Slovenec Miha Kosar iz Ptuja, ki se je že dvakrat pod vodo vozil iz Evrope v Ameriko.

Postrežitelj Begunka Ana Mlekuž, stanujoča na Breznici, bi rada izvedela, kje biva nje oče Anton Zorč. Meseca oktobra

1915 je šel v barake v Lipnico; od takrat se ni več oglašil.

Zalostna smrt. Na Reki je vojak Teller, stoječ na straži pri ruskih ujetnikih, poneseči pritisnil na pero pri puški, ki se je sprožila in usmrtila tovariša-vojaka Kepiča, doma s Kranjskega. Kepič je bil njegov najboljši prijatelj.

Selitev. Romunskega kralja prestolnica je sedaj Jekaterinoslav, kamor se je preselil on in ves dvor. Vlada in ministri bodo pa deloma v Jekaterinoslavu, deloma v Kersonu. Vse banke so že zapustile Jaš in bežale v Rusijo.

Marajo za tako tolažbo! Po zadnjem posvetu entente v Rimu je laško vojno vodstvo izdalo na vojaštvo oklic, ki jih vzpodbuja, naj vztrajajo in naj pokažejo novega ognja v boju, ki mu bo sledila kmalu zmaga in z njo osvoboditev Trentina, Trsta, Istre in Dalmacije!

Vpoklic 18letnih na Angleškem. Dne 31. jan. so na Angleškem razglasili, da morajo vsi l. 1898. rojeni mladeniči tekom 14 dni pod orožje; l. 1899. rojeni pa 30 dni po dopolnjenem 18. letu.

Darilo Hindenburgu. Pred tedni je bil general Hindenburg razposlal oklic, naj bi kmetje v Nemčiji preskrbeli potrebno zabelo za delavce po municijskih tovarnah, da bi mogli uspešno nadaljevati svoje težko delo. V 6 tednih se je nabralo več kot poldrug milijon kilogramov masla, masti in špeha. To je storila popularnost maršala Hindenburga med nemškimi narodom in požrtvovalna ljubezen do domovine.

Čez 75.000 Amerikancev v angleški armadi. Nastop Amerike nas ne bo presenetil, če izvemo, da je že zdaj bilo uvrščenih med angleškimi polki 75.000 ameriških podanikov. To stvar je javno povedal zdravnik dr. Cabot iz Bostona in sicer pri nekem predavanju v mestu Worcester. Dr. Cabot ve za te podatke iz najboljšega vira, ker je bil prideljen ameriškemu Rdečemu križu na strani naših sovražnikov. Američani so zapisani med vojnimi krdeli kot Kanadci. Precej jih je tudi v francoski armadi.

Barvaste čete. Po zanesljivih virih se je izkazalo, da imajo naši sovražniki na zahodni fronti 500.000 temnopoltih čet (Zamorcev in Indičev); na macedonski fronti pa do 200.000.

S poz. vnim razglasom „R“ zankazano prebiranje v letu 1899. rojenih črnovojnikov se vrši na Kranjskem

8., 9. in 10. februarja 1917. v Ljubljani za sodna okraja Ljubljana (izvzemši mesto Ljubljana) in Vrhnika.

12. februarja v Črnomlju za sodna okraja Črnomelj in Metlika.

13. in 14. februarja v Rudolfovem za sodna okraja Rudolfovo in Žužemberk.

15. februarja v Trebnjem za sodni okraj Trebnje.

16. februarja v Mokronogu za sodni okraj Mokronog.

17. februarja v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica.

18. februarja v Krškem za sodni okraj Krško.

19. februarja v Ratečah za sodni okraj Rateče.

20. februarja v Litiji za sodni okraj Litija.

22. februarja v Višnjigori za sodni okraj Višnjagora.

8. februarja na Jesenicah za sodni okraj Kranjska gora.

9. februarja v Radovljici za sodni okraj Radovljica.

10. in 11. februarja v Kranju za sodna okraja Kranj in Trzič.

12. februarja v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka.

13. in 14. februarja v Ljubljani za mesto Ljubljana.

15. in 16. februarja v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo.

18. in 19. februarja v Ribnici za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče.

20. februarja v Kočevju za sodni okraj Kočevje.

9. februarja v Vipavi za sodni okraj Vipava.

11. in 12. februarja v Postojni za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica in Senožeče.

14. februarja v Logatcu za sodne okraje Logatec, Lož in Cirknica.

16. februarja v Idriji za sodni okraj Idrija.

Razne novice.

Kdo draži? V Budimpešti je urad za prehrano zaplenil pri raznih tvrdkah in po raznih skladiščih silne množine sardin. Doselej so našli 10.000 zabojev norveških sardin; v vsakem zaboju je po 100 škatlic, ki so jih bili nastavili po 3 K 60 vin. (poprej so bile po 60 vin.). Policija je dognala, da so sardine last raznih bank, ki so obtožene zaradi navijanja cen.

Premoža manjka tudi na Norveškem. V Kristjaniji in drugod so zaprli več tvornic, med njimi šest papirnic.

Zemlja se useda. V Panamskem prekopu se je zopet jela usedati zemlja; plovbo so morali docela ustaviti. Izčiščevalna dela bodo trajala več tednov.

Mesto pogorelo. Mesto Cardiff, središče trgovine s premožem (v Walesu na Angleškem), je postalo žrtev požarja. Srednji del mesta je docela uničen. Posledice tega požarja utegnejo čutiti tudi na Francoskem in v Italiji.

Dopisi.

Janče. Dne 29. januarja dopoldne smo čutili tudi pri nas dvakrat zelo močan potres. — Vojna uprava nam je odpeljala oba velika zvonova. Predno so ju sneli, sta še enkrat zapela v slovo svojima malima tovarišema, in marsikateremu so ti zadnji pozdravi privabili solze v oči. Posebno žal nam je za največji zvon, ki je daleč naokrog razširjal svoj mogočnj in milodoneč glas. Bil je ponos cele župnije. Težko smo se ločili od njega. Tolaži nas upanje, da bo pr. pomoget do slavne zmage nad sovražniki naše domovine in da bomo po vojski z božjo pomočjo kmalu napravili novega. Ker ga radi teže — tohtal je namreč 40 starih

centov — niso upali peljati celega, so ga razbili in tako odpeljali na treh vozovih. — Zimo imamo pa tako, kakršne že več let ni bilo. Mraza je po 10° stopinj in zameti toliko, da si noben ne upa nikamor.

Sv. Lenart nad škofjo Loko. Dne 24. januarja je naglo umrla Katarina Kokal iz Zg. Luše. Mož je na vojni. Doma zapuščila šest otročičev, vse pod 10. letom. Če se nas Bog ne usmili... Snega imamo dosti, pa ga še zmiraj po malem dodajajo. — Iz Amerike pišejo, da je tam umrl Janez Mesec, doma iz Rovta. Pokopan je bil dne 1. novembra 1916.

Semič. Pri nas smo imeli od 23. do 26. januarja za matere duhovne vaje pod vodstvom č. g. superiorja p. Kunstlja. Ozirale so so se izključno na vzgojo otrok. Daj Bog, da bi matere lepe nauke ohranile in bi po njih vestno vzgajale svojo decu v splošni blagor. — Naše izobraževalno društvo je priredilo dne 28. januarja igro sv. Neže. Na sporedu je bila poleg petja tudi lepa deklamacija Gregorčičeve »Soča« in dva šaljiva prizora. Ribničan Urban in Urša po pustu, ki sta poskrbela za zabavo. Delni dobiček je za vojaško-dobrodelne namene.

Dobra srca. (Iz Mo'anj.) P. Cotič se je prišla na dom zahvaljevat Silvestru Pangerc, ki ji je letošnjo in lansko zimo postregel s suhimi drvini. Obenem je potožila, kako so druge izganke reve, ki še niso prejele podpore, odkar so bežale. Katarina Češut in Marija Uršič nimata ne vinařja, ne trohice kuriva. Z ženo sta se še dalje menjili; mož se je pa vmes že oblekel, molče odšel in peljal vsaki imenovanih po en voz drva v dar. To je »milkavčel Bog blagoslovi njega in njegovo družinico!

Štanjel. V burji in sneženem meteu ži vimo. Ta o burjasto-snežene vihre že dolgo ni bilo na Krasu. Celo borovci, nasajeni po obronkih, se niso mogli ustavljati tej sili. — Na veliki cesti je sapa prevrnila dva voza. En sod se je zakotalil v dolnico. — Na fronti nobenega delovanja; v takem vremenu vse zastane. Vojaki, kolikor jih je nujno potrebnih za promet in vožnjo, se vsi premrazeni zavijajo v plašče. Stari Matevž, ki se je krmeč prešička hudeval: »še to živalco bom zaklal, kdo bo hodil dajat pičo v takem vremenu — trdi, da že 10 let ni bilo take burje. — Italijani tega nemilega gosta še težje prenašajo, nego mi. Te dni so jih nekaj ujetih gnali po cesti, pa je eden kar omrznul, da so ga morali nesti. — Tihomil.

Gospodarske stvari.

Pohvala avstrijskega kmetijstva.

Dne 30. jan. se je cesarju Karlu poklonilo okrog 150 zastopnikov avstrijskih kmetijskih družb in deželnih kulturnih svetov. Kranjsko kmetijsko družbo sta zastopala podpredsednik msgr. dr. Lampe in tajnik Avg. Pirc. Po primernem pozdravu barona Ehrenfelsa (predsed. nižjeavstr. kmet. družbe) je rekel cesar med drugim:

Radostnega srca sprejemam poklonstvo avstrijskega kmetijstva. Zagotovilo iz ust poklicanih zastopnikov, da se avstrijsko kmetijstvo v polni meri zaveda veličine svojih nalog in dolžnosti nasproti splošnosti, ki so v sedanjem težkem in usodnem času posebno važne, sprejemam z velikim zadovoljstvom na znanje ter se hvaležno spominjam vseh onih mož in žena, ki imajo v svojem podedovanem patriotičnem mišljenju blagor splošnosti pred očmi ter posvočajo vso svojo moč obdelavi drage domače grude in tako uspešno pomagajo uničevati brezvestne izstradalne načrte naših sovražnikov.

Naj bi dobrotno nebo obilo blagoslovilo domača polja, tako prosim Boga ter zagotavljam celokupnemu kmetijstvu Mojo vladarsko milost in ljubezen. Za topli

pozdrav se Vam zahvaljujem iz celega srca! Sporočite to zahvalo vsem našim vrlim poljedelcem in vrlim kmetiskim gospodinjam, katerih premožje imajo svoje močje in sinove na bojišču. Povejte jim, da vem zasluge, ki so si jih pridobili za državo s svojim vztrajnim delom v ozadju, v polni meri ceniti, da poznam njihove trude in da se morejo zanesti na Mojo trajno skrb, kakor tudi na hvaležnost naše ljubljene domovine.

Gospodarski in tržni pregled.

Kje je mast? Prav čudno je, da v Ljubljani že zdaj primanjkuje masti. Druga leta so šli naši prešiči v različne dežele cesarstva, letos skoro vse v Ljubljano. Nekaj je res vojaštvo porabilo, toda za domače ljudi bi moral uvoz zadostovati. Govori se, da je bilo veliko masti prodane za višje cene zlasti v Trst. Če je ta govorica prazna, morajo biti pa doma velike zaloge. Prav umestno bi bilo, da bi se vršile natančne preiskave.

»Landwirtschaftl. Zeitung« piše v peti številki: »Če hočejo z odredbo zaradi masla in masti poskusiti, da bi se potrebna maščoba v celem cesarstvu skupaj spravila, kakor se je pri goveji živini poskusilo, se temu ne more oporekati. Malo čudna se pa zdi rekvizicija v slučaju, če je kdo doma kral za lastno nujno potrebo. Nekateri meščani so prešiča nalašč zato kupili in ga prav s težavo izredili.«

Ministrstvo je z odlokom od 1. januarja 1917 (R. G. Bl. 15) pojasnilo, koliko masti je treba oddati. Od prešiča, ki je imel do 60 kg zaklane teže, 2 kg, 60 do 100 kg 3-5 kg, 100—150 kg 6 kg in čez 150 kg 10 kg. Če je mast že iztopljena, se da mesto 6 kg le 5 kg. Kjer so dajali že zdaj mleko v mesta, jim ne bo treba dajati masla po novi odredbi.

Setev po skupni naredbi? Socialni demokrati predlagajo, da naj se zdaj povsod uradno gospodarji, to se pravi: kmete naj silijo, kaj in koliko naj sejejo... Da sedaj manjka živil, niso kmetie krivi; da! so, kar so imeli in mogli. Siliti jih pa, kaj naj sejejo in sade, ni prav nič modro. Na kmetiji se mora gospodariti po načrtu. Ta je pa za vsako posestvo drugačen, ker so tudi posestva različna. Načrt za letošnje gospodarstvo je odvisen od lanske obdelave. Ali more in hoče urad za prehrano napraviti na stotisoče posameznih načrtov? Ne, tega ne more. Ako se pa to ne zgodi, je nemogoče predpisati, kaj naj se sadi in seje. Peščeni zemlji ne morem ukazati, da naj rodi sladkorno peso, kravi ne, koliko mleka naj ima, ne njivi, koliko in kaj naj rodi; ukazati morem tem manj, če ni vprežne živine, gnoja in delavcev za obdelavo. S tem torej gotovo ne bo nič. Znanega učenjaka Schmollerja v Berlinu so vprašali, če bi se dalo s tako silo kmetiško gospodarstvo voditi. Mož je rekel: »To bi mogel nasvetovati le človek, ki o kmetijstvu še pojma nima.« Glavna stvar in skrb bodi, da se več pridelava. Dveletno skušnjo imamo in lahko rečemo: Ko bi številne centrale prepustile živila, ki jih kmet pridelava, le za lastne stroške konsumentom, bi vsa živila veliko cenejše dobili. Kmet ne draži živil, ker ne določuje cen.

Kdo draži? Primerno izjavo je izdal železni kulturni svet nižjeavstrijski 26. januarja t. l.: Določitev najvišjih cen se ni obnesla, draženja ni prav nič ustavila. Provozročile so pa te cene, da je blago iz kupčije izginilo in se konsumentu grozno odirajo. To je tem lažje, ker so se določile najvišje cene le na kmetiske pridelke, dočim se železo, premog, petrolej in vsi obrtni izdelki še vedno prosto prodajajo. Karteli odirajo ljudstvo in državo samo ter kupčijo milijone. Po tem zgledu so hoteli trgovci tudi živila v roke dobiti. Seveda so se morali oprostiti najvišjih cen. To je pa lahko izpeljivo, ker za blago, ki se k nam pripelje z Ogrske ali inozemstva, ni najvišjih cen. Saj so za kmetijske pridelke na Ogrskem tako višje cene. Trgovci, ki so blago po najvišjih cenah doma kupili, izjavijo, da so ga od drugih dobili, pa jim nobeden nič ne more, če so v stanu to dokazati. Oves, ki je pri nas rasel, se prodaja 1 kvintal za 200 K kot ogrski oves. Še hušje je s fižolom in lečo. Ravno tako se prodaja naš krompir in naše maslo kot ogrsko blago po veliko višjih cenah. To je čisto navadna sleparija. Naše cene bi morale biti ogrskim vsaj enake.

Centrale. Na Dunaju je osnovanih 39 gospodarskih vojnihih central za vse cesarstvo. Ker ima marsikdo kaj vprašati, ali kako blago oddati, priobčujemo naslove:

- 1.) Komisija za staro železo, Dunaj 1, Wipplingerstrasse 24/26.
- 2.) Komisija za star papir, Dunaj 1, Schwangasse 1.
- 3.) Centrala za bombaž, Dunaj 1, Maria-Theresienstrasse 32/33.
- 4.) Pivovarska centrala, Dunaj 1, Kärntnerstrasse 23.
- 5.) Bančnodenarna centrala, Dunaj 1, Bankgasse 3.
- 6.) Centrala za kože, Dunaj 1, Kolowratring 14.
- 7.) Centrala za predivo, Trautenuau in Dunaj.
- 8.) Centrala za krmila, Dunaj 1, Trattnerhof 1.
- 9.) Komisija in centrala za čunje, Dunaj 1, Seitzergasse 1.
- 10.) Komisija za kože in usnje, Dunaj 1, Zedlitzgasse 8.
- 11.) Centrala in komisija za smolo, Dunaj 3, Schwarzenbergplatz 4.
- 12.) Centrala za kosti (»Colla«), Dunaj 1, Fischhof 3.
- 13.) Odsek za kemično obrt, Dunaj 1, Postgasse 8.
- 14.) Zitnoprometni zavod, Dunaj 1, Reglerungsgasse 1.
- 15.) Centrala za kavo, Dunaj 1, Elisabethstrasse 1.
- 16.) Vojna zveza za bombažno obrt, Dunaj 1, Maria-Theresienstr. 32/34.
- 17.) Zveza lanene obrti, Dunaj 1, Laurenzerberg 1.
- 18.) Zveza za konopljno industrijo, Dunaj 9, Kollingasse 20.
- 19.) Zveza za deteljno seme, Dunaj 8, Langegasse 74.
- 20.) Zveza (centrala) za olje in mast, Dunaj 1, Seitzergasse 1.
- 21.) Vojna zveza za svilno industrijo, Dunaj 1, Stubenring 8.
- 22.) Vojna zveza in centrala za volneno industrijo, Dunaj 1, Seitzergasse 1.
- 23.) Zveza za krompirjev škrob, Dunaj 1, Teinfaltstrasse 2.
- 24.) Zveza za sušenje krompirja, Dunaj 1, Schottengasse 1.
- 25.) Vojna zveza za kvas, Dunaj 9, Porzellangasse 7.
- 26.) Družba za dobavo usnja, Dunaj 3, Schwarzenbergplatz 4.
- 27.) Centrala za slad in ječmen, Dunaj 4, Wiedner Hauptstr. 23/25.
- 28.) Centrala za melaso, Praga 2, Havlíčekplatz 2.
- 29.) Centrala za kovine, Dunaj 7, Mariahilferstrasse 70.
- 30.) Sindikat za slive, Praga, Graben 15.
- 31.) Zveplena kislina (nudičevo olje), Dunaj 4, Prinz-Eugenstrasse 36.
- 32.) Centrala za sirovo svilo, Dunaj 1, Stubenring 8.
- 33.) Centrala za špirit, Dunaj 9, Liechtensteinstrasse 53—57.
- 34.) Avstrijska centralna nakupna zveza, Dunaj 1, Am Hof 4.
- 35.) Sladkorna centrala, Dunaj 1, Elisabethstrasse 18.

Koliko stotin uradnikov morajo imeti ti zavodi!

To nesrečno kajenje!

»Čim manj potreb ima človek, tem srečnejši je.« Te modre besede grškega modrijana Diogena mora vsakdo odobravati zlasti, ako občuti njih resnico na lastni koži. Kako hitro se človek oprime kake razvade, pa je morda poprej brez nje leta in leta lahko prebil; a polagoma mu preide v kri in meso, postane mu navada, bolje razvada; iz nje se izcimi strast, ki človeka navadno pripelje v propast, pa naj bo že pijančevanje, igranje, kajenje ali kakor se že imenujejo taki in enaki »športiki«. — Naj ostanem danes pri kajenju, strasti, ki se je posebno v tej vojski razpasla in ukoreninila pri moških, pa tudi pri bolj »nobel« ženskah.

Oj ti nesrečno kajenje, ti nesrečna vojna, ki me je sprijaznila s tobakom, kajti pri meni je to dvoje v zelo tesni zvezi. Ako bi ne bil okusil gorjâ vojne bi tudi nikdar ne bil poznal slasti kajenja! In koliko bi si bil prihranil s tem ne samo svetlih kronic, temveč tudi nepotrebnih želâ in hrepenenja po tistih nesrečnih belih cigareтах, ki morajo biti sedaj vedno med zobmi, dasi jih čedaljebolj primanjkuje! O ubogih pljučih, ki pri tem največ trpe, še ne govorim ne! Gotovo morajo biti že okajena kot kuhinjski lonci in sajasta kot dimniki!

Oj te nesrečne cigarete! Te me bojo spravile v grob, če me prej kakšen polentar ne pihne! Triindvajset let sem tako lahko prebil brez njih; odslužil sem brez njih svoja tri aktivna leta pri vojakih, pa mi riso nikdar prišle na mari, ko jih je vendar bilo povsod dosti, kar za svinje »futrat« in poceni! Če sem si semintja pri pijači prižgal kako smotko, da bi se malo postavil pri fantih, da bi me ne imeli za mlečneža, sem bil navadno hitro gotov z njo; kajti želodec se je začel že pri orvih čimnih pritoževati in pretiti, da se bo na glavo postavil, če ga bo gospodar polnil s tako nesnago. In oljuča so se jela navadno glasno pritoževati nad kužljivim smrdljivcem, ki je s'ilil v njih predala. A danes? Prav tisti želodec sodi, da ne more prebaviti nobene jedi, če ni zabeljere s svalčico (morda tudi radi tega, ker druge zabele danes soloh ne pozna).

Kako je vse to orišlo? Morda bo koga zanimalo izvedeti, kako se je navadil kaditi človek, ki je poprej črtil tobak iz vse svoje duše in moči in je celo ob kadilcih v verzih norce bril takole:

Da pitje in kajenje je škodljivo,
to oac tajiti več ne da se;
toda pijanec vsaj po grlu
denar požene, zliva vase;
kaditec pa je osel tak,
da spušča kar ga v zrak!

Evo vam torej cele zgodbe! Kakor se je tisti Jurčičev junak oženil iz nevoščljivosti, prav tako sem jaz začel pušiti iz same zelene zavisti. Nevoščljivost se pa prištevava med naglavne grehe, in kar se iz nje porodi, ne more imeti dobrega konca, in tudi moje kajenje ga ne bo imelo! — Pa poslušajte, in moja usoda naj vam bo svarilen zgled!

Ko sem bil l. 1914 pri Grodeku ranjen, sem prišel kakor po naključju v bolnišnico v Celovec, kjer sem prej cela tri leta služil rajnega cesarja. In ker sem bil skoraj ves čas »komandiran« in imel torej dosti prostega časa, sem svojo plavo cesarsko kapo kazal večinoma po celovških ulicah; zato ni čuda, če sem bil splošno znan tudi med civilisti. Ko so izvedeli, da je njih nekdanji »polkovni vrtnar« ranjen v bolnišnici, so romali k njemu kot device v srpanu na sveti Kum, da jim sv. Neža izprosi moža. Nobeden pa ni prišel prazen, kar je bilo meni močno všeč. Poleg že tako izvrstne postrežbe v bolnišnici so kar deževale na

imel sam zadostil! Ne, sem si mislil; za stonj vam pa tudi ne odstopim svojega bogastva. Bom pa sam poskusil. Če vam diši, zakaj bi pa meni ne; saj sem prav tako iz krvi in mesa, kot vi!

In začel sem. — Izpočetka je šlo težko; glava me je bolela, slabosti so me obhajale, v glavi se mi je vrtelo, kot bi se vozil v ljublianskem Tivoliju na vertiljaku, in parkrat sem moral celo »čez dati«; za dedščino se seve ni nikdo tožil. Pa mislil sem si: Vsak začetek je težak; a kdor ima na pravem koncu glavo, premaža muko in težavo, kakor pravi pesnik. In res je šlo! Drugi teden sem že pušil brez težav, kakor »star frajtar«. Tretji teden mi je bilo že dolgčas, če bi ne bil imel cigarete; koncem meseca pa že nisem mogel živeti brez te nebeške trave.

In tako sem se ujel v zanko. Navadil sem se nesrečnega kajenja, kar se mi je pozneje stotisočkrat britko utepalo, ker časi so se izpremenili in za cigareto, katere bi ne bil v celovški bolnišnici niti ni-

vročine, mraza, truda, krogel, granat, min — in pogosto, kadar tvoje moči omagujejo, si na tihem zaželiš smrti, da bi te rešila trpljenja; — ako božja poslanka stopi neposredno pred tebe in upre vate svoje grozne oči, tedaj se zgroziš, v duhu svojem vidiš, koliko tvojih hrepenenj je ostalo neizpolnjenih, koliko tvojih ciljev nedoseženih, in tvoja duša prosí na kolenih: Prizanesi! Življenje! —

In zakaj mi je prizanesla tetka Smrt? Ali je videla vse moje neizpolnjeno hrepenenje, vse moje nedosežene cilje? Ali jo je ganilo mlado lice? Ali se ji je zasmililo mlado življenje? Kdo vé? — Bog je dober in je usmiljen — hvala mu!

Neki dan je bilo posebno hudo! — Rusi so imeli pred našimi postojankami posebno veliko težkih metalcev min, s katerimi so nas neprestano nadlegovali! Sklenili smo torej, da jih poiščemo in odnesemo! — Natančno ob napovedani uri je začela nabijati naša artiljerija in ruska ji je takoj prišla odgovarjati. Bilo je, kakor da se je odprlo peklo! Kakor bi se hotela pogrezniti zemlja! — Marsikateri vojniki je tedaj izdihnil svojo dušo, zadet od granate! — V tistem trenutku sem že mislil, da ne bom več pošiljal v »Domoljub« pisem iz Galicije; na tihem sem se že poslavljaj od svojih domačih, od znancev in prijateljev, od lepe Kranjske! Toda — granate so mi prizanesle! Hvala ljubemu Bogu in Mamki božji! — Artiljerijski pripravi je sledil napad infanterije! Bilo je nekaj strašnega! — Ruskih metalcev min nismo dobili, ker so jih Rusi že preje sami pogrnali v zrak! Tudi s tem smo bili prav zadovoljni! —

Sedaj je zopet popolen mir. Huda zima, ki je nastonila, zabranjuje vsako večje podvzetje! Sedimo po svojih podzemeljskih križjih in se tiščimo malih peči, da si vsaj malo ogrejemo premrle ude. —

Zima, zima.

Dragi »Domoljub«! Ker vidimo, da rad priobčiš pisma, ki Ti jih pošiljajo naši fantje z raznih bojišč, se je tudi nas polotila želja, da bi Ti kaj poročali. Tukaj nekaj vrstic:

V vročem poletju smo se preselili s kamenitega Krasa v ta planinski raj. Bilo je lepo takrat, vse v ze'lenju in cvetju; sedaj je druga! Zimo precej bridko čutimo tu v alpah, kjer stražimo mejo proti Italijanu. Ta nam sicer ne dela sile, posebno se'ljaj ne; ko krije naše postojanke debela snežna odeja. Miroval je v tem odseku tudi poletje; le sem in tja ga je prišla muha, da je poslal nekaj »težkih« sem čez. Toda te so se hvala Bogu vse razletele ob trdih pečinah, ne da bi učinile kako škodo. — Podnebje je tu zdravo in počutimo se izredno ugodno v planinskem zraku. Tudi ranjencev še nismo imeli nobenih. Seveda se je že tudi zgodilo, da je kdo zdrsnil in si zlomil nogo na opolzki gorski stezi. Tako je bilo poletje. Sedaj je nekoliko bolj nevarno. Imamo namreč razen Italijana še nekega zelo

Vojaki si hočejo postreči z mlekom.

mojo posteljo slaščice, ki so v današnjih hudih časih po skoraj 3 letni vojni le še po imenu znane. Seve ljudje so imeli tedaj še vsega dovolj in junak, ki je prišel s krvavim bedrom ali glavo nazaj v zaledje, se jim je zdel kot nadnaravno bitje! Še danes se mi sline cede po tistih dobrinah, kot Izraelcem v puščavi po egiptovskih loncih mesa! Oj zlati časi v bolnišnici »anno Domini« 1914!

Seveda cigaret ni manjkalo! Pa dobri ljudje niso dajali le po dve, kakor danes v trafiki, temveč cele škatlje! Vsak ranjenec je imel kar celo trafiko in kadilo se je kot v zlati mirni dobi v kaki zakotni beznici pri kvartarčih. In jaz kot stari znanec darežljivih Celovčanov — sem seveda imel največjo zalogo; kajti dasi nisem pušil, branil se pa le nisem teh danes tako redkih redkih božjih darov, da se ne bi zameril. Spravlja! sem na kup kakor kak star skopuh svetle tolarje v nogavico, in si mislil, čez sedem let vse prav pride, bom pa spravil blago v denar! Ali nikdo mi ni hotel dati zanje počenege groša, ker je vsak

hče s tal pobral, bi bil pozneje v Galiciji včasih rad dal cekin; ali ni je bilo! »Tempora mutantur!« — Pa o tem prihodnjici! Vide.

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojišče, 23. jan. 1917.

Zadnji dnevi so bili prav »vroči«! Kolikokrat je šla tik mimo mene božja dekla, smrt, pogledala me s svojimi strašnimi, votlimi očmi in — odšla. Grozne so te oči! Sam sebe vidiš v njih kakor v ogledalu, svoja slaba in dobra dela, svoje najskrivnejše misli in želje — svojo sodbo in obsodbo! In ko pogledaš v te votle oči zakopriš po življenju, zaželiš, da bi mogel popraviti, kar si zagrešil, slaba dela svoja trikrat nadomestiti z dobrimi! — Na bojišču se navadiš vsega: lakote, žeje,

nevarnega sovražnika. To so plazovi. Pri nedavni nesreči pri napornih rešilnih delih so se odlikovali posebno naši možje in fantje, ko so z nevarnostjo lastnega življenja neumorno iskali ponesrečence in jih izkopavali izpod ogromne snežene teže. Bili so resni dnevi tedaj za nas. Sedaj pa imamo že teden dni najlepše vreme. Nevarnost plazov je za enkrat minila. Vendar leži po hribih, kjer so naše postojanke, še mnogo snega. Morali smo si napraviti snežene predore, da moremo donášati provijant in les, ter ogleje za kurjavo. Vse navzkrižem so izkopani taki rovi in dan za dnem vrvi globoko pod snegom živahen promet.

Božič smo praznovali kar najbolj po domače. Imeli smo v našem stanišču božično drevo, peli smo »Sveto noč« in »Pastirčki vstanite«. Prejeli smo tudi nekaj božičnih daril.

Pozdrav vsem cenjenim bralcem in bralkam »Domoljuba« pošiljata iz zasneženih višin: Martin Kunst, četovodja, doma iz Polzele (Štajersko); Franc Sternašnik, doma iz Čemšenika (Kranjsko).

Ne slučaj, marveč Marijino varstvo.

Dne 21. sept. l. l. sem bil podpisani pridelečen c. in kr. gorskemu telef. oddelku št. 114. Z menoj je bil tudi odbran tovariš J. Pirc, doma iz Veliškega Trnja v krškem okraju. Ta dan zgodaj zjutraj smo odhajali k svojemu oddelku, ki se nahaja v bojni črti v Karpatih. Spremljati sva imela voz naložen s potrebščinami za telefon.

V voz sta bila vprožena dva izvrstna konja. Z nama je bil en voznik in četovodja oddelka. Priporočil sem se, kakor navadno, Mariji, nato smo odrinili.

Lep jesenski dan se je zasvitel. Voz ni bil ravno težko naložen, ali vendar sta se sicer zanesljiva konja na ravni cesti ustavila in kar nič več nista hotela naprej. Potisnili smo voz z rokami, a smo konja le s težavo prisilili, da sta zopet peljala. Imeli smo pri tem zamude 10 do 15 minut. Voznik se je čudom čudil dobrima konjema, ki se mu doslej nista še nikdar uprla. Ali uprav to je bila naša sreča, bolj čudežno varstvo pred gotovo strašno smrtno uro.

Komaj smo potem potovali še četrte ure, kar prileti ruska granata, in se razpoči s strašnim pokom ne več kot 50 do 60 korakov pred vozom. Do neba je zletela zemlja in kamenje v zrak ter padalo s silo nazaj. Konja sta se ustavila, mi smo pa hitro skočili pod voz, da nas padajoče kamenje ne zadene. Priletela je še druga in tretja granata, skoraj vedno na isto mesto in z istim učinkom. V strahu smo čakali pod vozom, kaj se z nami zgodi. Hvala Bogu, da so granate ponehale! Le nekaj zemlje in kamenja je padlo na voz in konja, pa brez škode. Brzo smo potem odrinili iz usodepolnega kraja, dospeli do gozda in bili bolj zavarovani. — Lahko trdim, da me je takrat obvaroval dobri Bog po priprošnji naše ljube pomočnice Marije, kateri sem se priporočil in se bom vedno priporočal, dokler bom živel.

Za to srčno zahvalim Te,
o Marija!
Le še v bodoče varuj me,
o Marija!

Ta slučaj, — ki pa ni slučaj zame, — sem hotel napisati, da se otme pozabljenosti ter pred javnostjo kaže moč in pomoč Marijino.

Pozdravljam vse drage domače; vse dobre Sodržane, vse znane vojaške tovariše, ki se nahajajo skoraj na vseh bojiščih, ter vse naročnike »Domoljuba«.

Franc Stupica, trenski voznik,

Istotako
pozdravlja Jožet Pirc.

Divja Barbka.

(Božena Némцова. — Posl. A. Z.)

(Dalje.)

»Ko je nad menoj zarežala in pokazala bele zobe, sem v resnici mislil, da je to smrt! Malo sem ga res imel pod kapo, a strah me je docela streznil, in mislil sem, da me zgrabi smrt za vrat. Ali v tem je že zgrabila gospoda oskrbnika in ga vzdignila kvišku kakor mačka ter zavpila v ušesa: »Ako še enkrat prideš snubit v župnišče, bo po tebi!« Hlapec je hotel pokazati, kako je Barbka zgrabila oskrbnika, a ta se je izognil in obraz se mu je pordečil do vijolične barve. Vsa obravnava se je vlekla še do pozne ure.

Ko je Lizika drugi dan čula, kaj je Barbka počela zaradi nje, je prosila strica in tetico, naj ji prizaneseta, češ da je to storila le iz ljubezni do nje, do jo reši ne ljubelega oskrbnika. Pepca ni hotela nikakor odnehati, češ, Barbka je preveč osramotila oskrbnika; to se ne sme tako meni nič tebi nič potlačiti. »Ako ne vzameš gospoda oskrbnika, ne dobiš od mene niti sukanca!« je žugala Liziki. Lizika je pa le z rameni mignila. Gospod župnik je bil previden in moder ter ni hotel nečakinja nič prigovarjati, a s tem se ni mogel sprizniti, da bi Barbka ostala brez pokore. Lizika bi bila rada šla k Barbki, toda tja zaenkrat ni smela.

Jakec, ki ni prav nič vedel za izgrede svoje hčerke, je vzel zjutraj kakor ponavadi trobento in šel sklicevat čredo. Ali glej čudol! Kakor bi bila čez noč poginila vsa živina, ali kakor bi bile vse deklice zaspale; — nikjer se niso vrata odprla. Gre do hiš, trobenta, da bi skoraj mrtve obudil iz grobov, krave so sicer mukale, ali nihče jih ni spustil. Le deklice so prišle pred vrata in povedale: »Jakec, vi ne boste več pasli živine, ampak kdo drugi.«

»Kaj pa to pomeni?« je premišljeval Jakec in pohitel k županu. Tam je šele čul, kaj se je zgodilo.

»Zoper vas nimamo ničesar,« je dejal župan, »ali vaša Barbka je tako čudna; kmetice se boje, da jim začara.«

»Ali je že bilo kdaj kaj škode pri čredi?«

»Tega ne, ali Barbka bi se lahko maščevala.«

»Pustite mojo hčer pri miru,« se hudeje Jakec. »Ako me hočete imeti v službi, bom vam zvesto pastiril, kakor doslej; ako pa ne, tudi prav; zemlja je široka. Ljubi Bog naju ne zapusti.« — »Tvoja služba za nas ni več dobrot«, pravi župan.

»Torej si vzemite za pasirja, kogar hočete. — Srečno!«

Jakec morda svoje žive dni ni toliko govoril in se toliko razsrdil, kakor takrat. Odšel je domov, Barbke ni bilo doma. Šel je odvezat Lišaja, kravo in bika, ki ga je imel v rejji; nato se je podal v župnišče.

Barbka je že stala pred gospodom župnikom.

»Ali si ti napravila to strašilo?« jo je zaskočil gospod župnik.

»Naredila, gospod!« je pogumno odgovorila Barbka.

»Zakaj pa?«

»Vedela sem, da je gospod oskrbnik strahopetnež, zato sem ga hotela ostrašiti, da ne bi trafil gospodične Lizike, ki zanj prav nič ne mara in bi umrla, ko bi ga imela vzeti.«

»Kako si pa le izgnila z mostišča?«

»Čisto lahko, Vrgla sem rjuhe in obleko raz sebe, skočila v vodo in odplavala sem pod vodo; zato me nihče ni opazil.«

»Pod vodo si plavala?« se je čudil gospod župnik in tlesknil z roko. »Kakšno je to dekle! — In ponoči! — Kdo pa te je tega naučil?«

Barbki se je zdelo skoraj smešno, da se župnik tako čudi. »Ej, gospod župnik, oče so me poučili, kako se moram v vodi gibati, drugo sem se pa sama naučila. Saj to ni nič težavnega! Jaz poznam v reki vsak kamen, kaj bi se torej bala?«

Gospod župnik je napravil Barbki še dolgo pridigo, nato jo je poslal v sobo za posle, da ondi čaka na razsodbo. Potem se je posvetoval z županom in občinskimi svetovalci. Razsodili so tako-le: »Ker je Barbka povzročila toliko javnega pohujšanja in je bila tako predrzna, naj bo očitno kaznovana.« Naložili so ji kazeno, da bo celo noč zaprta v mrtvašnici na pokopališču. Vsem se je zdela kazena nekoliko prestroga; ali ker je toli drzna in se ničesar ne boji, naj okusi, kaj se pravi: strah.

Kuharici Pepci ta razsodba ni dopadla, Lizika se je prestrašila in vaške ženske so tretelate groze nad to kaznijo; da, celo cerkovnikova žena je bila pri volji, odpustiti Barbki, češ, saj jo dovolj kaznuje že gola razsodba. Le Barbke to ni vznemirilo; bolj jo je mučilo, ker občina spravlja očeta ob službo. Izvedela je namreč že bila, kar se mu je bilo zgodilo. Ko se ji je povedalo, kje bo spala noč, je vse popolnoma mirno poslušala. Slednjič pristopi, poljubi duhovniku roko in reče: »Kaj! Zavoljo prenočišča mi ni prav nič mar; vseeno, ali spim tu ali tam; jaz spavam tudi na kamnu dobro. Hujši pa je za očeta, ko so ga odslovili in zapodili iz službe. Oče brez črede ne ostane dolgo živ; od mladih nog je je navajen; umrje mi od žalosti. Lepo prosim, velečastiti gospod, posredujte v temi!«

Vsak se je čudil, kje se je navzelo to

dekle tolike drznosti; zdaj so res skoraj verovali, da Barbka ni kakor drugi ljudje. Barbka je bila toliko časa žalostna, dokler ni izvedela, da so Jakcu zopet izročili pastirsko službo. (Dalje.)

Tedenska pratika.

Četrtek, 8. febr.: Sv. Janez Mata. († 1213.) — Sv. Juvencij, škof.

Petek, 9. febr.: Sv. Ciril Aleksandrijski, šk. — Sv. Apolonija, dev. in muč. († 249.)

Sobota, 10. febr.: Sv. Šolastika, dev. († 543.) — Sv. Viljem pušč.

Nedelja, II. predpepelnična, 11. febr.: Evang.: Prilika o sejavcu in semenu. — Praznuje se god. sv. Severina, opata († 506.), blaž. Janeza Britto, muč., in v spomin prikazovanja M. D. v Lurdu.

Ponedeljek, 12. febr.: Sv. Evlija, muč. — Sv. Benedikt Aniane. († 821.)

Torek, 13. febr.: Sv. Katarina Ricci. († 1589.)

Sreda, 14. febr.: Sv. Valentin, duhovn. in muč. († 269.) — Sv. Zofij, spozn.

Solnce vzhaja ob 7. uri 19 m., zahaja ob 5. uri 11 m.

Luna: zadnji krajec 15. febr. ob 2. uri 53 m. zjutraj.

Bl. Janez Britto.
(† 1693.)

V času, ko se je po previdnosti božji kljub silni vojskini stiski prav posebno razvnela gorečnost za vnanje misijone, je kaj primerno, če opozorimo tudi na sv. može, ki so vse svoje življenje žrtvovali za blagor bližnjega v misijonskem ozemlju. Tak misijonar je bil bl. Janez Britto. Na portugalskem dvoru je preživel Janez prvo leto v družbi fantičev iz plemenitih in odličnih družin. Marsikaj je bilo dobremu in pobožnemu mladeniču med lahko-mišljeno živečimi tovariši prestati. Ko je močno zbolel, ga je mati prav goreče priporočila sv. Frančišku Ksav., ki ga na Portugalskem močno časte. Mladeniču se je res povrnilo zdravje. Mati je iz hvaležnosti dala napraviti svojemu sinu redovno jezuitsko obleko, ki jo je mladenič nosil celo leto. Ali s tem se je pa obenem vcepila vrlenu mladeniču ljubezen do jezuitskega reda. Hrepenel je, da bi mogel hoditi po stopinjah in dijskega apostola Frančiška Ksav.

Bil je res sprejet v jezuitski red in čez 11 let je zapustil domovino, objokovan od matere in četudi so mu branili sorodniki. Šel je na vzhod, kjer je označeval evangelij poganskim Hinducem. 14 let je hodil okrog, krščeval, učil, zraven pa prestopal veliko težav in preganjanja. Bil je celo mučen, pozneje pa izgnan iz dežele. Za nekaj časa se je bil povrnil na dom na Portugalsko, a misijonska vnema mu ni privoščila počitka; vrnil se je zopet na prejšnje mesto. Umrl je prav kakor sv. Janez Kr-

stitelj in prav zaradi podobnega vzroka kot žrtev maščevalne ženske, ki je žive-la v prešuštivu z nekim h. krščanstvu izpreobrnjenim knezom. Bil je dolgo časa ujet, potem pa obglavljen. Pij IX. ga je prištel 21. avg. 1853 med blažene.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

To in ono.

Pojasnilo. Na prigone (sejme) mlade, plemenske živine, ki bodo: dne 5. februarja 1917 v Rudolfovem, dne 7. februarja v Šent Jerneju, dne 14. februarja v Črnomlju, dne 15. februarja v Kandiji, dne 17. februarja v Št. Vidu pri Zatičini, dne 21. februarja v Ribnici je dovoljeno prignati mlado plemensko živino in živino za delo v starosti do 1 in pol oz. 2 let. Prižene se torej lahko vsa taka živina, ki ni še 2 leti stara. »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani«.

Pri dobri volji.

Rusko-Poljsko.

Iz tujega v domači svet vsem dragim pišem enkrat spet, za srečno novo leto naj to bo plesence sprejeto. Bodite zdravi vsi in srečni, in mir vam Bog daj večni! Naj kmalu bi zapeli vsi: »Laudate omnes populi!» in zraven še pristavili: Rus jezo vso je že razil, naj vzame zdaj ga krokodil!

Kako kaj? Ste-li dobre volje? Doma je pač res le najbolje. Jaz imam tukaj konje tri, a zraven tudi kup uši, tako da družbe dost imam, in nikdar nikdar nisem sam. Drugač se dobro mi godi: le vsak drug jezik govori. Razume pač jih sam te Bog, ki reši naj nas teh nadlog.

Tu Čehi so, Poljaki, po noši vsi enaki, več Ogrov in Slovencev, Rutencev in pa Nemcev. Vesel bom, ko bom prost, in glodal svinjsko kost. Zdaj sklenem pismo to, naj v »Domoljuba« sprejeto bo! Imam še lepe pesmice, a pošljem jih iz Breznice.

Atozij Šparovle.

* Hvalite (Gospoda) vsi narodi!

Njeno plačilo. Mlada gospodinja sedi ob postelji svojega ranjenega moža v rezervni vojaški bolnišnici št. 1. Prišla ga je obiskat. Pripoveduje mu razne novice z doma, obenem pa opazuje usmiljeno sestro, ki hodi od postelje do postelje, obvezuje, preklada bolnike in jih tolaži. Pri enem osnaži gnoječo se rano; tam se skloni, bolnik se oprime z rokama njenega vratu, da ga pomakne kvišku na blazino; tretjemu piše dopisnico domov; četrtemu otira znoj s potnega, trpečega čela ter ga tolaži. Kakor angel hodi okrog in lajša bolešč z besedo in s postrežno roko. — Zdaj pride le ranjencu — možu mlade gospodnje. Ročno, spretno, a rahlo in previdno odstrani obvezo, očisti rano ter jo nanovo preveže. Nemo opazuje njeno samaritansko delo naša gospodinja. Hvaležna čustva jo navdajajo. Nehote nagovori dobro sestro usmiljenko: »Vi imate težko službo; koliko vam pač plačajo na dan?«

Usmiljenka se nasmeji ter reče: »Kaj menita, koliko?«

»Hrano in gotovo še kakih pet kron na dan.«

»O, več, dosti več,« zatrjuje sestra.

»Morda dvakrat toliko?«

»Ne povem,« pravi usmiljenka. »Če pa le hočete izvedeti, pridite jutri zjutraj ob šestih v našo kapelo; tam nam dele plačilo.«

Točno ob uri je bila radovedna gospodinja v bolniški kapeli. Vse sestre so zbrane. Pozvonil mašnik pristopi in vse se razvrste k angelski miz ter prejemajo z vsjo pobožnostjo sv. obhajilo.

Zeni je jasno: Jezus v sv. obhajilu, ki ga prejemljejo usmiljenke vsak dan, je plačilo za njihov nadčloveški trud! — Sama sebi je očitala, češ kako da tega poprej nisem razumela!

Drugo jutro je prišel vojnik kurat k postelji njenega moža-ranjenca, ga je spovedal in mu prinesel sv. obhajilo. Žena je namreč tako želela »Ves,« mu je rekla, »potem boš vse ložje potrpe in potrpežljiveje prenašal bolečine; pa tudi vse boš, kakor so te dobre sestre.«

Vojak, ki to bereš — poskusil!

Za razvedrilo.

Dober nauk. Župnik: »Kaj bi radi?« — Mož: »Rad bi se od žene ločil.« — Župnik ženi: »In vi?« — Žena: »Rada bi se ločila od moža.« — Župnik: »Ker je med vama tako lepo soglasje, ni nobenega vzroka za ločitev. Pojdita lepo domov in živite naprej v miru in zadovoljnosti!«

Nova knjiga. Gospodična knjigarju: »Ali ni mate nič novega? Kar ste mi našli, sem že vse brala. Kaj pa imate tukaj spodaj v kotu?« (Kopije papirja in par zvezkov je videti.) — Knjigar: »To je makulatura.« (Trgovski izraz za tako šaro. Op. uredn.) — Gospodična: »Ah, to je nekaj posebnega. Dajte mi, prosim, drugi zvezek makulature.« — prvega sem že brala!«

Prehlajena, prepil in vlažno vreme so izgubila za nas svoje strahote, ne povzročijo nam več nobenih revmatičnih bolečin, odkar uporabljamo Fellerjev bol lajšujoči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsa-fluid« kot vrbalno sredstvo. Masaže z »Elsa-fluidom« po življajo kroženje krvi in so najbolj zanesljivi sredstvo proti revmi, trganju, ischias, podagri in podobnim boleznim. Predvojnec cene 12 steklenic pošlje franco za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 16. (Hrvat-sko). Nad stotisoč priznanih in zdravniških priporočil. Fellerjeve odvajalne Rhabarbarakroglice z znamko »Elsa-kroglice«, 6 škatelj

Najnovejše.

Amerika. Amerikanci zapuščajo Nemčijo. Potovali bodo preko Švice, Francije in Španije v Ameriko. — Združene države zaplenjajo nemške ladje. Trgovsko ladjeve Nemčije, ki se nahaja v ameriških vodah ter ob kolonijah Združenih držav, v vodah Argentine, Brazilije in Chile — obsega skupno 1 milijon 140 tisoč ton. — Pišejo, da je Amerika tudi z Avstrijo pretrgala diplomatske zveze. — Javnost v Ameriki 4 K 40 h.

(et)

42

(ki je še sita) soglaša z Wilsonom; navdušenje za vojsko raste. Senatorji so edini, a za nastop bi se odločili le v najskrajnejši sili. Poleg manifestantov za vojno je pa v Ameriki dosti treznih ljudi, ki so na ljudskih shodih zahtevali, naj se spor mirno razreši. — Poroča se, da se je Brazilija odločila za skupno politiko z Ameriko.

400 novih čolnov - potapljačev. Iz Stockholma poročajo, da je za sedanjo blokado zgradila Nemčija 400 novih podmorskih čolnov in tudi veliko novih Zepelinov.

Vprašanja in odgovori.

P. F. — Ljubljana: Služb naše uredništvo ne oskrbuje. Nasvetuje pa: Le v pisarno ne! Ali hočete biti večer revež in kruhoborec? Boljše vrste obrtniki danes veliko lažje izhajajo, kot sicer ugledni uradniki. Največji revež je pisar.

B. A. — Preloka: Civilna obleka vojakov je pri kadru, kjer se je vsakdo ob vpoklicu zglasil; takrat v Ljubljani, zdaj (za 27. domobr. polk) v Admontu.

J. J. — Št. J.: Objavljeno je bilo, da je splošna amnestija bila podeljena samo za manjše kazni. V koliko je bodo deležni »večji grešniki«, nam ni znano.

A. H. — Semiš: Brez znanja nemščine se na Dunaju ne more izhajati. V pisarni »Rdečega križa« bodo komaj imeli koga, ki bi razumel slovenski jezik.

Dobre knjige.

Ljudska knjižnica. »Juan Miseria« (Janez Nevolja). Spisal znani španski pisatelj P. C. Coloma. Ta pretresljiva povest je vzeta iz dobe španske revolucije. Ginjeni občudujemo, kako vdano v božjo voljo prenaša po nedolžnem obsojeni Juan Miseria ječo; v osebi hudobnega Lopezinka pa vidimo, kam pripelje človeka življenje brez Boga. Ta lena povest naj bi se čitala v vsaki slovenski hiši; omenjeni pisatelj slika razne dogodke tako živo, da ne moremo nehati prej, dokler ne prečitamo cele knjige. Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani. Cena nevezani knjigi s poštnino vred 1 K 30 v.

Slike Nj. Veličanstva cesarja Karla, večbarvne v velikosti 68x54 cm se dobe v Katoliški bukvarni v Ljubljani. Cena 8 K. Dobe se tudi še večje in manjše slike v raznih izvršitvah.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 31. jan.: 6. 29. 81. 89. 11.
Linc, 3. febr.: 6. 66. 71. 37. 10.

SKRIVALNICA.

Kamela ti znači, da kraji domači to niso. Šatori in drugi prostori so za Beduine. Morda ti pa misel v možgane ta misel: da znabiti pil kdo bi vodo tu sladko.

Fellerjev blagodejni, oživiljači fluid iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

Iajša

bolečine

Predvojne cene: 12 steklenic 6 kron prosto poštine, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr. 16 (Hrvatska). — Čez 100 000 zabvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Več brejih svinj

bo prihodnje tedne na prodaj v fari Trstenik.

Dekla,

pridna in zanesljiva, vajena živine in poljskega dela se takoj sprejme v župnišču. Ponudbe na upravnishvo lista pod »Gorenjsko 262«.

Kuharica, srednje starosti in z daljšimi spričevali se sprejme po dogovoru. — Ponudbe na F. S. Skrabar, Višnjagora.

Islandski

Caraghee - mah

služi za pripravo nadomestka jedilnemu olju; ta nadomestek ne vsebuje oljne maščobe, po okusu pa ga nadomešča in je zdravju popolnoma prikladen.

Zavitek mahu za pripravo 1 l tega nadomestka velja K 1 — ali v boljši kakovosti . . . . . K 1'30
zavitek za 2 litra nadomestka boljše kakovosti . K 2'40

Dobi se pri **M. Španku** v Ljubljani, Kopitarjeva ulica, kakor tudi že pripravljen tekoč nadomestek olja za takojšno uporabo 1 liter K 2'— (Tekoč nadomestek olja se po pošti ne pošilja.) Poštna naročila in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na **IVAN DEŽMAN, LJUBLJ. Kopitarjeva ul. 6**

Na nekem posestvu na Gorenjskem so sprejme **begunska družina.** takoj Mož in žena bi oskrbovala živino. Imela bi stanovanje in drva in še eno njivo zase. Plačilo po dogovoru. Če ima družina večje otroke, bi dobili čez leto tudi delo. — Ponudbe sprejme oskrbnishvo v Črnelem, pošta Dob pri Ljubljani.

Kupi se več sežnjev

trdih drva

Ponudbe s ceno za blago postavljeno na domači korodvor, sprejme urava »Doma-ljuba« pod označbo »ur.ava«.

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. rdečega križa in turskim srečkam! Nakup teh izbornih srečk pomenja najpametnejši način varčevanja in prinese v srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka zadeti. Svota vsakoletnih glavnih dobitkov znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti. — Zahtevajte brezplačno pojasnilo!
Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na frajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kaferom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vodušljivi, kaferim Sirolin znatno oledča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri kaferih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počufek.

Se dobi v vseh lekarnah K. 4.-

Deteljno seme,

suhe gobe, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, kakor tudi prazne vreče kupuje Sever & Urbančič, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 3045

Zamaški.

Zamaški od šampanjskih steklenic, stari rabljeni, vendar ne zdrobljeni, komad po 25 vin, rublj., celi suhi zamaški velikih steklenic in sodov po K 450 kg. novi zamaški po K 13— kg. Kupi jih takoj v poljubni množini: Jan Wischn, Bärn-Andersdorf 27, Sev. Morava. (Zel. poš. ob avstr. državni železn. progi Olomouc-Krnov.) Pošlje se lahko po pošti ali po železn. po povzetju. Vprašati ni potreba, pač pa se mora po dopisnici naprej naznaniti vsaka povzetna pošiljarev.

Kranjska deželna združnica v Ljubljani,
 n. a. obč. življ. in rešit. nezg. in jamst. zavarovalnica

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, stroških dot. renina in ljudska, neugodna in jamsivena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.497.838 —
 Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.222-76
 V letu 1914 so se izplačala zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432.232-66

Ker numerava sklenili življenjsko zavarovanje voljavno hkrati za vojno zavarovanje, saj se v lažje korist obrat. do goril. nesovane področja.

Prospekti zastoni in poštine prosto.

Spesobni zas. opnik — se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Edino dobri in solidni stroji so semi „Critzner“ in „Afrana“
 Prednosti: kroglični tek, biserni ubod (Perlstich), pouk o vezenju in krpanju brezplačno v hiši.
 Edina tovar. zaloga šivalnih strojev
Josip Petelinc
 Ljubljana
 blizu franc. mostu, 3. hiša za vodo.
 10letna garancija.

100 litrov domače pijače
 osvob. slastne in zelo gasilne pijače vsak sam napravi s malih stroški. V enotgi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškati brusovec, poprovi metovec, pomarančevce, prvenčevce, višn ovice. Nezaspeh laki! Za tem pijačo se inako pijači politi hladina pozimi tudi vroča mesto ruma ali znanja. Nastavine s tat. navod. stanojo 10 K franco po povzetju. Za ekonomije, tvornice, voja. gospod., delavnice itd., neprecon. vredn., kor to delavca svaki in ne upitani in njegova delam ni ne trpi.
Jan. Grolsch, Engel-Drogerie, Brno 641, Moravsko

Srbečico, lišaje
 odstrani prav naglo „rujavo mazilo“.
 Mali lonček K 1-60, veliki K 3— porcija za rodbino K 9—, Z upornim navodilom se naroča pri: 158
 Dr. G. Fleschs Kronen - Apotheke, Raab (Cydr), Ungarn

Avtomatična past
 za podgane K 5-80, za miši K 4-00, lovi brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 3-70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v. izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neulingg 26-L.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA
 proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
 Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med čnom zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, polski orožje, stroje, živino zvonove in enako, 3. vse polske pridolge, žita in krljo, 4. zvonove proti preletu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, osiroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podrusnec

Varnostni zaklad in udvina, ki so zrasle L. 1912 K 672.25-17, so poskočile koncem L. 1913 na K 735.147-17. Tedaj, čimveče zasimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastei zaklad.

Ponužbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjenišvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh tarah nastavljeni poverjeniki.
 Cene primerne. hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1440

Ne puščajte otrok samih, da se požari cenilje!
 Ne puščajte otrok samih, da se požari cenilje!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je **mojsirsko delo urarske umetnosti!**

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče **zamenjam!**

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticija, daril itd. v velikem **krasnem ceniku**, katerega zahtevajte zastoni in poštine prosto.

Zlato uro zastoni!

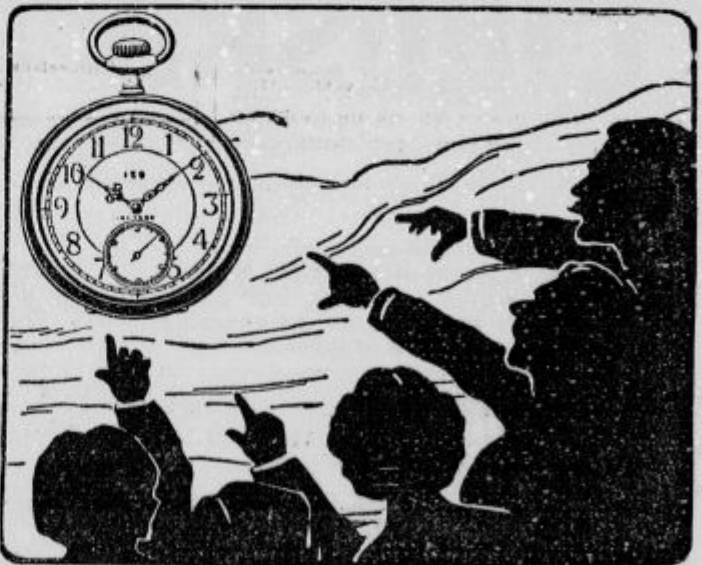
Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastoni in poštine prosto.

Tako sodno vse stranke. Čisto takih pisem vam lahko pokažem.
 Po letih se ni popravila potrebna.

Moji znanci so zelo iznenadeni da ona kovinasta ura, katero sem ori Vas kupil K 4-10, še ni bila popravljen in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za moiega nečaka. Vsoto K 4-10 pošljem istočasno po poštini nakaznici na Vas

Vas najlepše pozdravljam
 Skaričevori Krapim. Franc Minarič, vos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lasina znamka „IKO“ svetovnoznana. Svetovna razpošiljalnica Lasina protokolirana tovarna ur v Svick

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Novene podružnice. Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur. Novene podružnice.

Dobri brivski in lasestržni aparati

I.e. britev iz srebra - ekle K 5-50, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniki K 3, 5, 7, 8; „Perfekt“ s 6 rezili K 16; dvorez, res. rezila tucat K 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Zamena dovoljena ali d-nar nazaj. Posila po povzetju ali predplačilu c. inkr. dvorni založ. JAN KONRAD, izvoznik, tvrdka, Brück, št. 17, 1, Češko, 12.

Kuverte s firmo, pisma, račune itd.

izvršuje natančno po naročilu

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Caini izvleček

vino, žganje, vermu' dobavija
150 H. MORITZ, BELJAK

8 vinarjev

(za 1 dopis) Vas stano glavni cenik, ki se dopoljuje na zahtevo brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad

c. in kr. fver. zal. Brück 1554 (Češka)

Nikei ali joki ure na sidro K 6, 7, 8 - Vojno-spomin. nikla, ali teki ure K 11, 12 - armadne radij ure iz nikla ali jekla K 12, Masov. str. brno Boskopf remoar. ure s sidr. K 19, 20 - Buzilko stenske ure v vsiki zabetri po nizkih cenah. 3 letno pismente jamstvo. - Posila po povzetju. Zam. dovolj. ali denar nazaj.

500K

Vam plačam ako Vaših kurjih otes, bračavo in trše kože tekom 2 dni s korenino brez tolečin ne odpravi.

KA-BALSAM.

1. ena lončka z minivornim pismentom K 1.00, 3 lončki K 4, 6 lončrov K 6.50.

Kemény Kaschau (Kassa), postni predni 1. 19 Ogrsko. 100 000 zav. inc.

Ustanovljeno leta 1893. Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg. strovana zadruga z ome.en.m jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim viagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice postne hraniln.ce.

4 1/2 %

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premeženje znaša koncem l. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo koncem l. 1915 1524 s 15.615 deleži, ki reprezentirajo jamstvene glavnice za 6,089.850 K.

Nacelstvo

Predsednik: Andrej Kalan, pretaj in stolni kanonik v Ljubljani.
I. podpredsednik: B. Remec, c. kr. profesor v Ljubljani.
II. podpredsednik: Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zafe Albin, c. kr. rne oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; dr. Marhar Alojz, tajnik profesor v Ljubljani; dr. Jakob Bohoric, odvetnik Zadrugne v Ljubljani; dr. Fran Križar, odvetnik v Ljubljani; Ivan Kuznik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. g. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katebet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani — Člani: Anton Cadež, katebet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. official v Ljubljani; Ivan Blekar, profesor v Ljubljani; Avguštín Zafe, c. kr. rne resident in cesarstvi v Ljubljani.

Naroča te sobotnega, slovenca!

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ luša bol pri vseh vrstah zobobole pri vajrdovrat, reumat. zobobole bolečinah, t. kr. po odrek a vsa sredstva. Pri vsakem denar nazaj 1. Cena K 1.50 2. tibe K 4.—, 6. tibi K 5.50. — Nikake zolne prkine več. Srečno bele zobe dosežete z XIRIS zobno vodo. Takojšnji učinek. Cena K 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okrog kron 800.000.—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se eskomptujejo najboljše.

